

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
Egy hóra . . 100 K Negyedévre . 280 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 5 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-4. SZÁM.

A pénzügyi bizottság elfogadta az adójavaslatokat

Budapest, aug. 11. A nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága péntek délután ülést tartott. R. Day Gedeon gróf elnöklésével és megkezdte a földadójavaslat tárgyalását.

Almássy előadó a következő módosításokat terjeszti be, amelyek az eredeti törvényjavaslattal szemben a kormányjavaslat alapján az egységes párt megállapodásait képezik:

Keresztülvitték a progressziót

A második szakaszban ktfjezésre jut a progresszió. Elvi kijelentést tesz a szakasz a progresszió érvényesítésére és konkrétan kimondja, hogy a 100 ezer koronát meg nem haladó jövedelem a jövedelemadó alól mentesítve lesz. A jövedelmi adó kulcsát progresszíve állapítják meg és a legmagasabb jövedelemnél 44 százalékot ér el.

A második szakasz tárgyalásánál Czettler Jenő szólalt fel. Mindenekelőtt kifogásolja, hogy a javaslat meglepetésszerűen került a törvényhozás elé. A gazdákat előzőleg nem kérdezték meg, hogy vajon a földadó emelés a mezőgazdasági termelést nem befolyásolja-e hátrányosan. Ággályai vannak a buza- valutával szemben, mert a buza- valuta mellett minél rosszabb a termés, a gazdának annál többet kell fizetnie, mert akkor magasabb a buza ára.

Idültványozza, hogy a főbb mezőgazdasági termények különösen a kis embert érdeklő állatok is figyelembe veendőek legyenek a buza ára megállapításánál, mint annak átlagát módosító tényező. Az elmúlt év átlagára alapján minden évben egyszer történő ármegállapítást javasol és kéri, hogy a földadó is, mint a többi új adó, 1923 január 1-én lépjen életbe. Az 5 kilogrammos adókulcsot sokalja. A földadó-

A gabonavaluta és a prémium

Nagy Emil új szövegezést terjeszt elő. E körül hosszabb vita indult meg és a második szakasz szövegezésére külön bizottságot küldöttek ki, mely a végleges szöveget a holnap délelőtti ülésen fogja előterjeszteni.

Nagy Emil: Különösen a gazdaságközönség bizonyos averzióval fogadja az adóztatás céljából megállapítandó buza értékének a tőzsdével vonatkozásban történő meghatározását és így a közvéleménynek megnyugtatására szolgál a harmadik szakaszban olyan értelmű módosítása, hogy az árat a pénzügyi tanács állapítja meg s a megállapítás közzététele nem minden hó 25-én, hanem már 20 án történik meg. Így több idő van a közönséget tájékoztatni, hogy az a fizetésre előkészüljön.

A törvényjavaslat első szakasza azon a változtatáson ment keresztül, hogy a törvény tartalma 1925 június havának végéig állapotított meg, mint amely idő alatt remélhető, hogy a jelenlegi árhullámnak kitett pénz értéke állandósul. A szakaszhoz ebben a módosított formájában a pénzügyi bizottság egyhangulag hozzájárul.

nál progresszió helyett degressziót kíván, vagyis olyan megállapítást, amely a kisgazdákra nézve méltányos.

Gróf Hoyos Miksa kéri a pénzügyminisztert, hogy az 1920 évi XXIII. t. cikket, amely a jövedelem és vagyonadóról szól, megfelelően módosítsa, mert enélkül a földadóról szóló törvényjavaslatot elfogadni nem lehet. A jövedelemadónál a létminimumot jóval magasabban kell megállapítani, értékül véve egy átlagos cseléd konvenciójának egyenértékét.

Ivány Béla bármilyen súlyosnak tartja is a föld megadóztatását, a pénzügyminiszter által ismertetett érvek súlya alatt a javaslatot megszavazza. A jó föld nagyobb kataszteri tiszta jövedelme nincsen arányban a rossz földével. A buza alapon való adóztatást az erős adóalany könnyebben tudja elviselni, mint a gyengébb, vagy épséggel a leggyengébb adóalany.

A második szakaszhoz módosítást terjeszt elő olyan értelemben, hogy a letarolt erdő, vagy legelő területek adója a megállapított adótételnek csak 30 % a legyen. A végrehajtás mikéntjét precizírozni kell.

A bizottság Ivády Béla módosítását nem fogadja el.

A harmadik szakaszt ezzel a módosítással fogadják el.

A negyedik szakaszban Nagy Emil kezdeményezésére változtatást fogadtak el a pontos fizetésre való szoktatás érdekében, amely annak az adózónak, aki a költségvetési év két első negyedében az egész évi adóját előre kifizeti, 5 százalék engedményt, ha pedig földje kataszteri tiszta jövedelme 100 koronát meg nem halad, 15 százalék, 50 korona jövedelemnél pedig 20 százalék elengedést ad.

Ez a méltányos eljárás a kisbirtokosokra nézve igen jelentékeny kedvezményt jelent és így általános megnyugvást fog kelteni.

Az 5-ik szakasz helyébe a következő egészen új szöveget iktatták:

Adóáthárítás a haszonbérleteknél

A haszonbérleti jogviszonyoknál a földadót egész összegében továbbra is az a fél fizeti, amelynek a földadó viselésének kötelezettségét a felek közötti szerződési megegyezős, illetve megállapodás hárítja.

Amennyiben valamilyen haszonbérelő, akár egyéni haszonbérleti jogviszony, akár haszonbérleti társasági tagság révén 20 kat. holdnál kisebb területet bír haszonbérletben és ezért kat. holdanként akár szerződési megegyezős, akár bírói ítélet alapján egy mázsa szemes terményt, illetve annak tőzsdéi árát, vagy ennél több haszonbért fizet, ez esetben az eddigi és a törvényileg megállapított földadó közötti különbözetet mindig a haszonbérbe adó tartozik viselni.

Ugyanílyen tekintetek alá esnek a falusi földművesek haszonbérleti szövetkezetei, tekintet nélkül arra, hogy a haszonbérelő szövetkezet egyes tagjai 20 kat. holdnál nagyobb területet is bírnak bérbe.

Ha azonban a haszonbérbeadó az illető haszonbérleti területnek valamilyen oknál fogva fennforgó rendkívüli jövedelmezősége folytán a földadó szaporulatnak a haszonbérelő által való viselése méltányossá válik, de ez irányban a haszonbérlelővel békés megegyezősre jutni nem tud, joga van eme földadózaporulat

áthárítása iránt a mezőgazdasági haszonbérlet megállapítása ügyében eljáró illetékes vegyes bírósághoz fordulni.

A szakaszt ebben a szövegezésben vita nélkül egyhangulag elfogadták.

A nyolcadik szakasz után két új szakasz vétetett fel a javaslatba.

Az egyik a 9-ik szakasz, amely szerint az 100 holdat meghaladó földbirtoknál az illető község képviselőtestülete kérheti a magasabb kataszteri osztályba való sorozást.

A másik szakasz, a 10 ik jogot ad a pénzügyminiszternek az adófizetés és kezelésére vonatkozó eljárásnak az érvényben levő törvényektől eltérő szabályozására is.

Az utolsó szakasz, olyan irányu módosításon ment keresztül, hogy a folyó évi október havi adóként teljesített befizetés a költségvetési év utolsó negyedében történő fizetésnek tekintendő és így a buza értéke azonos lesz az utolsó negyedév többi hónapjaiban is.

Ennek a szakasznak az a jelentősége, hogy azok is, akik októberben fizették ki adójukat, prémiumban, vagyis adózási kedvezményben részesülnek.

Ezzel a földadójavaslatot a bizottság részleteiben is elfogadta.

Kormányzói szózat a drágaságról

A belügyminiszter az áruuzsora letöréséről

Budapest, aug. 11. Ugy értesülünk, hogy a legközelebbi napokban legfelsőbb helyről szózat fog megjelenni a magyar társadalomhoz és hogy ennek a szózatnak a tartalma már a ma délutáni minisztertanácsot foglalkoztatta.

A Kormányzó felhívása vázolni fogja nehéz gazdasági helyzetünket, rámutat a közeledő tél gondjaira és felhívja a társadalmat, hogy komoly együttműködéssel és kitartással nézzen azokkal szembe.

Felszólítja a társadalmat, hogy az önszegélynyújtással igyekezzék a nehézségeket leküzdeni, mert nem várhat mindent a kormánytól. Épen ezért önkéntes adakozásra fogja fel-szóítani a gazdaközönséget, illetve a vármegyéket, hogy az így begyűlt termésmennyiségből biztosítsák azoknak a kategóriáknak megélhetését, amelyek magukról nem tudnának kelősen gondoskodni.

Némely vármegye olyan nobilis viselkedést tanúsított, hogy nemcsak a maga szegény rétegeinek ellátására vállalkozott, hanem elvállalta más, a feleslegben nem bővelkedő megyék ilyen rétegeinek az ellátását is.

Rukovszky Iván belügyminiszter ma a következő nyilatkozatot tette a drágaság letörésére irányuló kormányintézkedésekről:

— Az árdragítási ügyek az uzso-

rabíróság elé kerülnek, mert ezekben az ügyekben az a fontos, hogy a büntcelekmény megállapítását nyomban kövesse a büntetés megállapítása. Elvágóbb külön detektívtestület felállítását határoztuk el egy kiváló rendőr vezetése alatt.

— Ez a detektívtestület a legszigorúbb ellenőrzést fogja gyakorolni az Árvizsgáló Bizottsággal karöltve nemcsak az élelmiszerek, hanem az egyéb közszükségleti cikkek árainál is.

— Így például megállapítja azt, hogy azok a kereskedők, akik a 17 és feles kuruzs idején felemelkedtek az árakat, a korona nagy javulásával arányosan most lejjebb szállították-e, vagy például ellenőrzik azt, hogy a körülbelül egyenlő részsíval dolgozó kereskedők árai között nem mutatkozik-e feltűnő diszparitás.

— A gyanúsítottak felett az uzsorabíróság fog haladéktalanul ítélni. Gondunk lesz továbbá arra is, hogy az áruuzsorbán, vagy ételmiszerhamisításban visszaesőket, mint az ország gazdasági helyzetére káros elemeket, internálási eljárás alá vonják.

— Különben a ma délutáni minisztertanácsnak is egyik legfontosabb tárgya a drágaság letörésére és az áruuzsora megszüntetésére irányuló intézkedések megvitatása volt.

Az ifjuságért

A pusztító világháború szegényletes megaláztatása kellett ahhoz, hogy megtudjunk hazánkért minden erőnkkel dolgozni, hiszen a romokon építeni csak küzdelmes erőfeszítéssel lehet. Hol kezdenénk inkább, mint az ifjuság helyes nevelésénél. A mi idegeinket tönkretették a borzelmak, a szenvedések, mi már remélni is alig tudunk, minket már magával visz a jelen. De a jövő még sértetlenül áll s a jövő az ifjuság. Ezekért, ezek neveléséért, fejlesztéséért, minden értékük teljes felhasználásáért dolgozni lehet, érdemes, ezekért dolgozni szent kötelesség.

Ezt a kötelességet érezte a valóság és közoktatásügyi miniszterium, amikor augusztus havában testnevelési tanfolyamokat rendezett azért, hogy a hazafias készséggel e munkára önként vállalkozó férfiak ki valóan képzett szakoktatók vezetése alatt maguk is megtanulják az atlétika, a torna legszükségesebb ágait, hogy aztán tudják az ifjuság testi fejlődését irányítani.

Hajdúvármegyében Debreczenben és Egyeken rendeztek ily tanfolyamot tíz napi időtartammal.

A debreczeni tanfolyamon a következők vettek részt: oktatók: Somoskeőy László és Stodoiny József. Hallgató: Debreczenből: Mezey Béla vallásitanító lelkész, dr. Bótykós Béla segédlelkész, Balla Kálmán, Bartha Lajos, Szabó Károly, Daku János, Vásárhelyi József tanítók, Karsay Gusztáv tanítójelölt és Gyökeres József műszaki hivatalnok. Nagycseréről: Vargha József tanító. Bánkról: Ráthonyi Lajos tanító. Pallagról: Vargha Sándor tanító. Alsójózsárol: Sándor Imre tanító. Hajduböszörményből: Vánca Dezső, U. Szabó Lajos, Varga Lajos, Malmos István tanítók. Tetétlenről: Lichtey Győző tanító. Téglásról: Pozsár Gyula és Gyenes Lajos tanítók. Hajduszentpéterről: Cseke Antal és Bánk István tanítók. Földesről: Buzogány Dénes igazgató tanító. Mikepércséről: Vitéz Simon Antal és Papp Gyula gazdálkodók. Hajdudorogról: Lénárd László tanító. Vámospércséről: Tóth József gazdálkodó, Tóth Miklós tanító. Nádudvarról: Szembrotovics Ferenc tanító.

Az egyeki tanfolyamon oktatók: Rakovszky Adam és Péchy Ferenc. Hallgatók: Egyekről: Kovács József és Fogarassy Mihály tanítók, továbbá Hajdu Mihály gazdálkodó. Balmazújvárosról: Kovács István, Szabó Dénes és Kovács Mihály tanítók. Hajdusámsonból: ifj. Krupa Antal és Kiss Ferenc jegyzők. Hajdudorogról: Vedres Mihály tanító. Püspökkladányból: Lakatos Benjámintanító. Hajduszentpéterről: Fazekas Gyula tanítójelölt. Adácsról (Hevesmegye) Vass Béla tanító. Hajdúnánásról: Kovács László gyógyszerész, Balázs Ernő tanító. Hajduszentpéterről: Szabó Gyula tanító és Nagy Samu csempész. Tiszacsegéről: Csongor Ferenc tanító.

Az egyeki tanfolyam létrejövésére, melynek résztvevői abban az előnyös helyzetben vannak, hogy vízisportot az egyeki strandon ideális viszonyok között a Tiszán élvezhetnek, nagyrészt a község áldozatkészségének, különösen pedig Angyal Antal főjegyző fáradságát nem ismerő nemes támogatásának köszönhető.

Számban kicsi, de erőben, elhatározásban, hazaszeretettől izzó lelkesedésben nagy csapat ez, mely most munkába áll, hogy fáradságo-

nem ismerve építsen, fejlesszen, a magyar hazának ép testű és ép lelkű ifjuságot neveljen. Nem a maga erejére támaszkodik egyik munkás sem, hanem elsősorban Istent, azután pedig nemzetünk minden tagjára, mert csak így lehet sikert remélni.

Ugy a vezetőség, mint a tanfolyam résztvevői ez alkalommal fejezik ki hálás hálás köszönetüket

az illetékeseknek azért a nagy szíveségért, amellyel átengedték a DTE sporttelepét, torna- és sporteszközeit, tornatermet, továbbá a Margit-fürdőt és Strandfürdőt a ki képzés és uszás lehetővé tételére végett. Ha ilyen áldozatkész és hűséges támogatókra talál a nemes ügy, akkor nem hiábavaló a fáradozás s teljes lehet a reménység a feltámadásban.

Az új adójavaslatok

Budapest, augusztus 11. Tudósítónknak alkalma nyílt beszélgetést folytatni dr. Orffy Imrével, az egységes párt agrárius csoportjának egyik vezető férfijával aktuális kérdésekről, akitől a következő információt kaptuk:

— Kétségtelen dolog, hogy a korona árfolyamának jegyzése összefüggésben van azzal, hogy a benyújtott hozadéki adójavaslatok megszávozása napról napra jobban biztosítottak látszik. A szélsőséges agrár felfogás a párton belül már legyőzöttnek tekintendő, nemcsak azért, mert a nagy agráriusok Gaál Gasztonnal szembehelyezkedtek, hanem azért is, mert a progresszionak elfogadásával óriási rés támadt a kormány álláspontján, amely még tovább is bővíthető lesz.

— A párt kisagrárius elemei is végleg leszereltek. Ez volt a párt középső szárnyának mindig az álláspontja. A pénzügyminiszter most a hozadéki adókat úgy állapította meg, hogy azok kétszer annyit fognak hozni, mint a jövedelemadó. A jövedelemadó, amely csak 33 százalékos, a hozadéki adó 60 százaléka-

A kataszter és a prémium

A harmadik kiváncsi, amellyel azután a pénzügyminiszter végleg leszerelte a pénzügyi bizottságot, az, hogy a kataszteri osztályozásnak szerencsésen tervbevetett kiigazítása a községi képviselőtestületek kíváncsiágához képest úgy történt, hogy először ott fogantatosítanak a kiigazítást, ahol a község kéri; az elv azonban az, hogy ottan is, ahol nem kéri, hivatalból megtörténjen a kataszter megvizsgálása. Az egységes párt óhaja az, hogy az 50 korona tiszta kataszteri jövedelem kategóriáján kívül még egy másik 50-100 korona közötti kataszteri kategória állíttassék fel a progresszivitás szempontjából.

Az adóáthárítás

— Egyik igen kényes szakasz a törvény 5. ik szakasza, amely az adó áthárításról intézkedik haszonbérlet esetén. A javaslat tulszigoru ebben a tekintetben, mert labilissá teszi az összes haszonbérleti viszonyokat, mivel a bérlet felmondást teszi lehetségessé. Szerencsésebbnek tartottam volna, hogyha az egész bérleti viszonyra az mondatott volna ki, hogy az adó ki által leendő viselését a helyzet körülményeinek mérlegelése mellett állapítanak meg, érintetlenül hagyván a haszonbérleti viszony egyéb szerződéses megegyezéseit. Az utóbbi álláspont nem tudott győzedelmeskedni a bizottságban, azonban az eredménye megvolt, hogy a haszonbérbeadó és a haszonbérlet jogi vitát nem provokálhatnak. Az új haszonbérletszerződés az eredeti megállapodások mellett automatikusan továbbra is érvényben marad.

Megszivleendő sokorópátkai Szabó Istvannak az a gondolata, hogy kisebb bérlet existenciáknál bizonyos

val szemben progresszív lesz. Öt milliárdos tétel lesz a jövedelemadó és 10 milliárdos az egyenes adó. Az egyenes adó kétharmad, tehát nagyobbik része nem progresszív.

A községi háztartás kiépítése is rendkívül nehéz és súlyos kérdés. Ezt az igazságnak megfelelően rendezni fogja a pénzügyminiszter. Szükséges, hogy egészen kis községeknek a jövedelme valami módon némileg fokoztassék. Igéret van rá, hogy az egyensúlyt helyre fogják hozni a városokkal szemben, amelyek többet fognak nyerni, mint a községek.

— Csakis ennek köszönhető, hogy a bizottságnak a tagjai, akik jobban rokonszenveztek volna a házadónak a községek részére való átengedésével, leszereltek és belenyugodtak abba, hogy a kereseti adót engedjék át. Erősen bízunk abban, hogy a falu rosszabb helyzetén az adózási törvénnyel javítani fogunk.

— Fontosnak tartom az adókérdésnél annak törvényhozási leszögezését, hogy a jövedelemadónál a a progresszió minél jobban ki legyen építve.

— Nagyon helyesnek tartom Nagy Emil indítványát a prémiumos adó visszatérése tekintetében, mert a kis existenciák fizetőképessége összességben akkor prémiummal nem csúszhat ki belőlük az évi adót, tavasszal a fizetőképesség erősen csökken. Nagyon fontosnak tartom, hogy sikerült az új adó életbeléptetését prekluzív határidőhöz kötni, amit a költségvetési évre való tekintettel július 30-ában állapítottak meg. Mindenesetre ez időn belül teljesen tiszta képet fogunk nyerni arról, hogy az agrárérdekek teherviselési képességét meghaladó adónem-e ez az új adó.

magasabb bérlet esetén az áthárítás ne legyen lehetséges a bérlet terhére. Ennek törvényben való kimondása kétségtelenül súlyos következménnyel járhat, azonban a kiküldendő bírói alakulat bizonyára megfogja találni az utat, hogy az egyik szerződő fél kárára a másik tulságosan ne terheltezzék. Ha tehát a bérbeadó a mostani fogalmak szerint is magasabb bérlet élve, úgy az adóáthárítás az utóbbi bérbeadó felé fog irányulni.

— Mindezekből megállapítható, hogy a magyar agrár közvélemény nyugodt lehet, hogy a pártnak komolyan agrár-érzelmű tagjai minden lehetőséget megtettek arra, hogy a földadó terhére könnyítsék és bátran állítjuk, hogy az enyhítéseknek a kioroszakolása a párton belül sokkal nagyobb politikai siker, mint a párt zászlajának elhagyása, amely mindenre alkalmas, csak arra nem, hogy a törvények szigorú rendelkezéseinek a kis agrár elemek javára előnyöket érjünk el.

Ennek a hangsúlyozása mellett kérjük az agrár közvéleményt, hogy a nagy célra való tekintettel nyugodjanak bele a tető alá kerül javaslatba, annál is inkább, mert meggyőződésünk, hogy annak terhe általánosságban nem lesz elviselhetetlen.

Gömbös contra Prónay

Budapest, augusztus 11. Gömbös Gyula, az egységes párt ügyvezető alelnöke a mai nap folyamán Delatiny-Braun Géza és Ruttkay Gábor századosok utján lovagias elégtételt kért báró Prónay Pál alezredestől, aki Szabó József és Budaházy László századosokat nevezte meg segédeikül.

A segédek a tárgyalást a mai nap folyamán megkezdték.

A cseh szolgálati szabályzat

Prága, aug. 11. A „Prager Tagblatt” szerint a cseh hadseregnek a közeljövőben életbelépő új szolgálati szabályzat nagyjában a volt monarchia szolgálati szabályzatán alapszik és csak néhány eltérést mutat.

Igy a kőzkatonai panaszait szolgálati uton egészen a hadosztály parancsnokságig terjesztheti elő, tehát csaknem a legmagasabb parancsnokló fórumhoz. A havidíjakok szolgálaton kívül polgári ruhát hordhatnak és csak egyes helyőrségek területén katonai okokból tiltható ez meg.

A köztársaság elnökének érkezésekor fanfaronok Smetana „Libussa” című darabjának egyes részleteit kell fújni. Amikor az elnök kiszáll a kocsiából, az állami Himnusszal kell üdvözölni.

Október 28-át a katonaság délelőtt diszünneppésséggel, délután torna gyakorlatokkal ünnepli meg. Az ünnepeken a diszgyenyruha viselése kötelező.

Festők, pékek, villanszerelők

A festőmunkások bérmozgalma, amely már-már békésen végződött, tegnap délelőtt újabb fordulatot vett s a helyzetet újra felborulással fenyegeti.

Tudvalevőleg a festőmunkások, minthogy a munkaadók feltétele a tárgyalások megindulására vonatkozólag a munka azonnali felvétele volt, újra munkába léptek. A festőmunkaadók első alkalommal 15 százalékos javítást ígértek meg a segédeknek, de most váratlanul visszavonták ezt az ígéretüket. A segédek ezt érthetően elkeserítette. A segédek most nem általánosan, hanem műhelyenkint akarnak sztrájkba lépni a bérjavítás kivívására.

A pékségdek tegnap újra bérjavítási mozgalmat kezdeményeztek. Most újabb 100 százalékos javítást akarnak elérni. A munkaadók ily nagymérvű javításra nem hajlandók, mert véleményük szerint ezt a község újabb megadóztatása nélkül nem tudják teljesíteni. A tárgyalások már megindultak, de a hangulatból ítélve, a sztrájk valószínűleg ki fog törni.

A villanszerelők bérmozgalma békésen elintéződött. A munkaadók 50 százalékos javítást adtak a munkásoknak.

Felemelik a debreceni ügyvédek díjszabását

A napról napra fokozódó áremelkedés és drágaság erősen sújtja a debreceni ügyvédi kamara területén működő gyakorló ügyvédek is.

A drágaság s az ügyvédi díjszabás annál kevésbé van összehangban, mert tudvalevőleg az ügyvédi díjszabást utoljára 1919-20-ban szabályozták. A debreceni ügyvédi kamara, illetőleg a debreceni ügyvédek körében most mozgalom indult meg, hogy az ügyvédi díjszabást emeljék fel, illetőleg újból szabályozzák.

Ebben az ügyben tegnap értekez-

let volt a kir. ítélőtáblán. Az értekezleten Szoboslay Sándor kuriai bíró elnöklésével részt vettek Keszéril Lajos kuriai bíró, a törvényszék elnöke, Demjánovics Miklós vezető járásbíró, Antal József bíró, az ügyvédi kamarától Kőrössy Kálmán elnök, Öreg Béla és Schwartzt Artur ügyvédek.

Az értekezlet elvben hozzájárult a díjszabás felemeléséhez, amely az 1919. díjszabásnál 50-100 százalékkal lesz magasabb. A részletes díjszabást közelezen megállapítják s akkor nyilvánosságra is hozzák.

A katolikus tanítónőképző működése

Mellau Marton igazgató közlése nyomán most jelent meg a „Debreceni róm. kath. elemi népiskolai tanítónőképző intézet” értesítője az 1921-22 ik évről.

A növendékek száma az értesítő adatai szerint az I. és II. évfolyamon nagyon megerősödött. Oka ennek az az alaptalan rémület, amely általánosan gondolja a meneküléssel folytatott ideiglenes helyzetet, holott a torlódás egy két év múlva meg fog szűnni, s a tanügyi hatóságok kijelentései szerint addig, amíg számos tanítói, sőt falusi iskola is tanító nélkül van. Amíg annyi a zsúfolt tanterem száma, nem mondhatjuk, hogy sok a tanító Csonka-magyarországon, sőt számos tanítói állás szervezése válik elkerülhetetlenül szükségessé.

Tervbe volt véve a tanítói képzésnél, hogy az intézeteket 6 évfolyamúvá alakítják át. Pótrendeiket folytán a terv előrelépett s 5 évre módosult a kiképzés ideje. A végleges megállapítás azonban csak ezután jön s ha meggondoljuk azt, hogy mennyi új terhet jelent az államra nézve az V. évfolyam beállítása minden képzőben, nagyon valószínű, hogy a 4 éves képzés változatlanul meg fog maradni.

A nőképzés szempontjából igen káros hatású a tanítónőképzők el-

néptelenedése, mert az általános műveltség megszerzésén felül oktat a művészetek ágaiban is, a pedagógiai tantárgyakkal: lélektan, egészség-tan, etika, neveléstan, gyermektanulmány, filozófia és neveléstörténet tanításával az anyai hivatás szakiskolája.

Kívánatos volna tehát, hogy ne csak azok látogassák, akik diplomájukkal később kenyérkereső pályára akarnak lépni.

Az intézet fontos ujitást hozott be azáltal, hogy azok számára, akik nem a tanítónői pályán akarnak elhelyezkedni, tanítja a gyorsírást s jövőre a gépirást és a könyvvitelt is tanítanai fogja.

Az első évfolyamnak az elmúlt iskolai évben 12, a másodiknak 18, a harmadiknak 25 s a negyediknek 21 tanulója volt, az egész képzőnek összesen 76.

A segítőkönyvtár állománya 5000 kötet, melyből a növendékeket a szükséges tankönyvekkel látta el az intézet. A zárdával kapcsolatos internátus jövőre is felvesz növendékeket.

Az intézet az elmúlt év folyamán 7 növendékét jeles eredménnyel, 3 növendékét jó eredménnyel, 9 növendékét megfelelő eredménnyel, 2 növendékét pedig elégséges eredménnyel tanítónőkké képesítette. Összesen 21 növendék kapott tehát oklevelet. Az új iskolai év szeptember elsején kezdődik.

A dohány áruraktár tolvajai és orgazdái a bíróság előtt

Ismeretes, hogy a múlt év decemberében nagyarányú lopásra jöttek rá a debreceni dohányraktárban.

A raktár több alkalmazottja, így Glavák János dohányraktári altiszt, Kurucz József raktári munkás, Gyulai Mihály kalauz Dézsi János földművessel, Kapusi János fuvarossal és Szekeres István dohányraktári őrral egyetértésben folytatatosan, hosszabb időn keresztül állandóan lopkodtak a dohányraktárt s körülbelül félmillió korona értékű dohány-neműt és szivarokat hordtak el s azokat természetesen jó áron értékesítették.

Az orgazdák és bűnpártolók között van Papp Tamás dohányáruraktári ellenőr, Debrecen társadalmának egyik közismert tagja, Bakos István raktári gondnok, Nagy Samu kereskedő, Weisz Márton kereskedő

is. A rendőrség annakidején nehéz és fáradságos nyomozó munka után leleplezte a tolvajok és orgazdák munkáját s elfogta a bűnösöket, akiket letartóztattak. A vizsgálóbíró, illetőleg vádtanács a vádlottakat nagy óvadék ellenében ideiglenesen szabadlábra helyezte, csupán Kurucz József maradt őrizetben, aki a lopások fővégrehajtója volt s a lopás felfedezése után meg akart szökni. Az ő beismerő vallomása juttatta a rendőrség kezére az „előkelő” orgazdákat.

Papp Tamás orgazdasággal, egy rendbeli hivatali sikkasztás büntetével lesz vádolva, mivel 1919 ben egy oláh tiszttől 9 ezer darab kuba és portorikó szivart megszerzett, bár tudta, hogy azt az oláh tiszt zsarolás útján szerezte. Azonkívül 8 ezer kuba és portorikót, hatezer

regalia médiát, 13.000 trabukót, 20 ezer vegyes külföldi szivart elsikkasztott s azt részben a saját céljaira fordította, részben ismeretlen nevű barátainak adta el.

Glavák, Kornis 22 ezer portorikót, 10 ezer vegyes külföldi, 13.600 trabukót loptak többek között.

A bíróság a rendkívül érdekes bűnperben, amely az idény legnagyobb törvényszéki bűnpere lesz, augusztus hó 19-én szombaton tartja meg a főtárgyalást. A moustre bűnperben 13 vadlott van, az előbb említettekön kívül még a kisebb bűnösök a következők: Glavák Jánosné, Ötvös Zsófia, Dobra Miklósné, Vágó Hermína.

A főtárgyalást a nagy tárgyalóteremben tartják meg, elnöke Visky Sándor tanácselnök lesz. A védelmet dr. Aczél Jenő, Erdős József, Gáray Béla, Fényes Jenő, Kardos Samu, Rézler Ervin és Freund Jenő ügyvédek látják el. A kir. kincstárt Lóczy Gyula miniszteri tanácsos fogja képviselni.

A bűnperben mindössze 6 tanút hallgatnak ki. A főtárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

T. hirdetőinket fölkérjük, hogy a Hajdúföld részére szánt hirdetéseket legkésőbb délután fél 6 óráig sziveskedjenek kiadói hivatalunkba (Piac-utca 59. sz.) eljuttatni, mert csakis az esetben tehetjük közé azokat lapunk másnap reggel megjelenő számban.

HIREK

1922 augusztus 12. (Szombat)

Prot.: Klára. Kath.: Klára.

A Meteorológiai Intézet időjelzője: Tuinyomán száraz, meleg idő várható. Közművelődési Könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Nyári szinpad este 9 órakor a Magyar Házban.

A Tisza Északkerületi bajnoki uszóverseny d. u. 5 órakor a Margit-fürdő uszodában.

Kereskedők értekezlete a Kereskedelmi Csarnokban este 8 órakor.

Szepessy Ferenc táncművész tanítványainak táncvizsgája este 8 órakor, Simonyi-utca 1c. h. e.

Asztalos munkások műsoros táncestélye este 8 órakor a Munkás-Öthonban (Magit-fürdő).

Gyógyszertárak közül éjjeli inspekción tartanak: Kigyó (Piac-utca 33), Arany Egyszaru (Kossuth-utca 8), Isteni Gondviselés (Homokkeri-utca 11/9), Csillag (Árpád-tér 4), Sas (Hatvan-utca 7).

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban Nagytemplomban délelőtt 10 órakor predikál: Durkó Gábor koll. esküdfelügyelő, délután 5 órakor predikál Zámory Sándor s. lelkész. Kistemplomban délelőtt 10 órakor predikál: Zámory Sándor s. lelkész. délelőtt 11 órakor predikál: Szele György lelkész, délután 3 órakor predikál: Koroknay István Gábor teológus, Kossuth utcai templomban délelőtt 10 órakor predikál: Kunrad Zoltán s. lelkész, délután 5 órakor predikál: dr. Ferenczy Gyula egytanár. Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor predikál: Dr. Bótykós Béla segédlelkész. délután 3 órakor predikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész. Ispótyai templomban délelőtt 10 órakor predikál: Varga Jenő s. lelkész. délután 3 órakor predikál: Varga Jenő s. lelkész.

Homokkeri imaházban délelőtt 10 órakor predikál: Molnár Ferenc lelkész.

Közközházban istentiszteletet tart: Durkó Gábor koll. esk. felügyelő.

A Templom Egyesület vegyes énekarának tanítási órái: hölgyek részére csütörtökön este 7-8-ig, a férfiak részére szombaton este 7-8-ig. Mindenkor a Kollégium ének- és zenetermében.

A róm. kath. templomban ma, vasárnap 10 órakor nagymise, utána szent beszéd, délután fel 4 órakor sz. olvas. 4 órakor szent beszéd és Jézus sz. mise ájtatosság.

Az ág. hitv. ev. templomban (Miklós-utca 3. sz.) Az istentiszteletet augusztus hó 13-án vasárnap délelőtt 10 órakor Uray Sándor lelkész végzi.

AZ ÚJSÁGÍRÓKÉRT

A „Hajdúföld” tegnapi száma hírt adott arról a nagyarányú társadalmi mozgalomról, mely a fővárosban megindult a hírlapírók anyagi helyzetének javítása érdekében. Újságírónapot rendeznek Budapesten a jövő hó elején és abból a nagy és élénk érdeklődésből, mely már is megnyilvánult a társadalom minden rétegében, arra lehet következtetni, hogy e nap eredménye az anyagilag valóban már szegénytelennek mondható nehéz sorban sanyilódó újságírók válságos helyzetén nagyot fog segíteni.

Szeged közönségét is megmozdította az ott szintén a jövő hóban tartandó újságírónap és példátlan aldozatkészségre indította a város társadalmának minden rétegét. Mindenesetre örömmel látjuk azt a megértést, mely a közönség széles körében mutatkozik az érte dolgozó és fáradozó újságírók sorsa inánt.

Az az újságíró, aki valóban hivatása magaslatán áll, a nagy közönséget szolgálja. Ille és szép dolog, ha ezt a közönség elismeri és honorálja azzal, hogy feléjük és önzetlen munkájuk felé a szeretet melegével fordul.

Negyvenegy milliárd az államjegy forgalom. Az államjegy forgalom augusztus 7-én a július 31-iki állományhoz képest 2591,9 millióval 40,9 milliárdra emelkedett. A jegyforgalom emelkedését az általános drágasággal és a termés értékesítésével kapcsolatosan mutatkozó nagy hiányok kielégítése idézte elő.

Az óboredők Héjjas mellett. Budapesti jelentik: Az ÉME rákos-palotai csoportja határozatiag kimondta, hogy konsternációval vette tudomásul Héjjas Ivánnak bebörtönzését és nem tud megalkudni azzal a gondolattal, hogy amíg más nemzetek hőseit az égis magasztalják, addig a magyarság hőseiért ilyen méltatlan elbánásban kell részesülnie. Héjjas ügyét nem tekintik magánügynek, és mindenképpen azonosítja magát vele, hiszen ugyanazokat az elveket vallják rendületlenül, amelyeket szeretett vezérük. Kimondja végül a határozat, hogy vezérük hívó szavát bármely pillanatban készek követni.

Az ir polgárháború. Dublinból jelenti a Reuter ügynökség: A kormányegység éjszaka rajtaütöttek a corki oláncolt lázadó csapatokon. Elkeseredett harc fejlődött ki, amely éjjel tartott. Azt hiszik, hogy Cork eleste megtöri a lázadók ellenállását.

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, Hiszek egyisteni örök igazságban: Hiszek Magyarország feltámadásában n.

Amer

Vértesy Testvérek

gépjavitó műhely, auto garázs
HATVAN-UTCA 53. SZÁM
Telefon interurbán 934 műhelynél
979 lakosnál

Mindennemű gépjavitást, vasbeszterga munkát, Autogőnhengesztést, Magánjárógépalakítást, Malomfelszerelést vállal. Bérautók minden időben megrendelhetők

Bethlen István gróf és a keresztyén sajtó

Budapest, augusztus 11. A sajtó egy része meglehetősen tendenciózus beállításban foglalkozott egy bizonyos miniszterelnöki nyilatkozattal, amely állítólag a keresztyén lapok szándékolt megrendszabályozása tárgyában egy sajtókonferencián hangzott volna el.

Illetékes helyről kijelentik, hogy a miniszterelnökségen semmiféle sajtókonferencia nem volt, ellenben Bethlen István gróf miniszterelnök fogadta néhány keresztyén lap szer-

kesztőjét és munkatárseit, akiket arra kért, hogy tartózkodjanak, különösen a zsidókérdéssel kapcsolatban minden olyan cikk közlésétől, amely szélsőséges hangjánál fogva a törvénybe ütközik.

Ez a figyelmeztetés természetesen semmiesetre sem jelenthet állásfoglalást a keresztyén irányzattal szemben, sőt ellenkezőleg és akik e lépésnek mégis ilyen szándékot imputálnak, nem járnak el jöhiszeműen.

Tolvajbanda fosztogatta a katonai lövőtér környékét

Különös ügyben nyomozott most a debreceni csendőrség és rendőrség. A honvéd állomásparancsnokság feljelentést tett, hogy a nagyerdei katonai céllövőtér környékén éjszaka kint állandóan ismeretlen emberek bujkálnak, akik kiassák és összeszedik a céllövő tabláról visszahulló kilőtt lövedékeket. Ezáltal a katonai kincstárnak, illetőleg a Nyukosznak, amelyek javára értékesítették eddig az ilyen kilőtt lövedékeket, érzékeny kárt okoztak a tolvajok.

A katonai őrség megállapítása szerint 40-50 ember járt ki éjszaka kint s úzte a mellékkeresetnek ezt a forrását. A csendőrség és rendőrség munkáját siker koronázta: sikerült kinyomozni és előállítani a tolvajokat, akik a következők: Tóth Györgyné, Fodor Elekne, Hajdu Györgyné, Ambódi Józsefné, Gallo Jánosé, Lemberg István, Balogh Mihály, Balog József sarkuttanyai, Rácz Miklós, özv. Medves Józsefné, Barna Ferenc, Nagy Mária, Nagy Eszter, Hajdu János, Balog Józsefné, Nagy Erzsébet, Barna Terézia domboztanyai lakosok és több fiatalok.

A lopott holmikat — ólóm-, vas- és rézdarabokat — ócskakereske-

dőknek adták el s több tízezer koronát kaptak érte. Az orgazdák után most nyomoz a csendőrség és rendőrség.

A közelmúltban elsőnek és legrejtetesebben a Hajdúföld számtal számolt be a nagyerdei löporraktár elleni, két éjjel egymásután megismétlődő revolveres támadásról. Ugyanis a löporraktár óra több gyanús embert látott ólálkodni a raktár közelében, akik a figyelmeztető szóra sem tavoztak, sőt, mikor az ő fegyverét használta, revolverekkel visszalövéldöztek, úgyhogy valóságos csata fejlődött ki.

A második támadás után vérnyomokat találtak a fűben. A támadásokat, akik az őr vallomása szerint tizen-tizenöt lehetnek, nem sikerült elfogni.

A mostan felfedezett és leleplezett lövedéklöpés után erős összefüggést lehet találni a két bűnesemény között. Valószínű, hogy a revolveres támadások is a tolvajbanda tagjai közül kerültek ki, akik aznap éjjel is lövedékeket ástak ki s az őr Allj! kiáltása után a felfedeztetés veszélye miatt löttek rá az őre s így nyertek egérutat a menekülésre. A nyomozás most ebben az irányban is megindult.

A kisantant Magyarország ellen

A szerb királyné és a horvátok

Budapest, aug. 11. Alig terjedt el a híre, hogy a népszövetség genfi főtűkarsága arról értesítette a magyar kormányt, hogy a népszövetség főtanácsa legközelebbi ülésének napirendjére kitűzték Magyarországnak a népszövetségbe való felvételét, a környező elleuséges indultu utóállamok máris erős akciót indítottak Magyarország felvétele ellen.

Az akció kezdeményezője és szorgalmazója Nincsićs jugoszláv külügyminiszter, akinek kétszínű szerepe Magyarországgal szemben már több ízben nyilvánvalóvá vált.

Nincsićs külügyi expozéjában a Magyarországgal való barátságos szomszédi viszony helyreállítását sürgette és most épen ő az, aki Magyarországnak a népszövetségbe való felvétele ellen a legerélyesebb akciót kezdeményezte. Táviratilag fordult a pragai és bukaresti kormányokhoz is, hogy rabirja őket a felvétel elleni egységes állásfoglalásra.

A felvétel kérdésében Franciaország is Magyarország ellen fog szavazni. Ennek oka állítólag az, hogy a franciák attól félnek, miszerint Magyarország felvétele esetében nyomban jelentkezni fog Német-

ország is hasonló kérelemmel és ezt Párisban mindenképp igyekeznek megakadályozni.

Pécs, aug. 11. Ujvidéki jelentés szerint Sándor király koronázása, amely augusztus 15-re volt tervezve, belső politikai okokból elmarad.

Ugyanis a szerb kormánynak nem sikerült megegyezésre jutni a Radics párttal, amely szigorúan ragaszkodik eredeti álláspontjához. Hír szerint a királyné erősen fűződik a sikeres megoldáson. Rá akarja bírni férjét, hogy a horvátokkal kielégítő megegyezésre jusson. Az a terve, hogy egy szerb-horvát monarchiát létesítsenek önálló kormányzattal és parlamenttel.

Pasic ezt a tervet erősen ellenzi, mert attól tart, hogy ez az új állam gyors szétforgácsolódását vonna maga után. A koronázás a horvátokkal történt megegyezés után fog végbemenni.

— A törvényszék elnöke szabadságon. Kesserű Lajos kuriai bíró, a debreceni kir. törvényszék elnöke szabadságra ment. — Szabadsága alatt Antal József törvényszéki bíró helyettesíti.

Enyhült München-Berlin viszonya

Berlin, aug. 11. A birodalmi kormány és a bajor meghatalmazottak között folyó tárgyalások annyiban ideiglenes megegyezéshez vezettek, hogy sikerült formulát találni a legsúlyosabb ellentét áthidalására.

E szerint egyrészt Bajorország hatályon kívül fogja helyezni a külön rendeletet, ezzel szemben másrészt a birodalmi kormány ünnepeges nyilatkozatot terjeszt a nemzetgyűlés elé, hogy nem szándé-

kozik az egyes államok jóváhagyása és hozzájárulásának biztosítása nélkül törvényekbe érinteni az egyes államok felségjogait. A záróülést ma tartották meg.

Berlin, aug. 11. A birodalmi kormány a bajor kormány képviselőivel folytatott tárgyalásokat a ma délelőtt folyamán befejezte. Az eredményt jegyzőkönyvben foglalták össze, amelyet a bajor minisztertanács elé terjesztettek. A birodalmi kormány már megadta hozzájárulását

Csókolóztak a francia kamarában

Páris, aug. 11. Viviani volt miniszterelnök régi napjaira emlékeztető sikert aratott a kamarában.

Ugyanis Vaillant Couturier kommunista képviselő hosszú és fulmináns beszédben támadta meg Vivianit, aki a háború kitörésekor tudvalevőleg a köztársaság miniszterelnöke volt.

Viviani a nagy parlamenti debatter minden kiváló tulajdonságával verte vissza a támadást, ami a pártjához

tartozó képviselőket annyira fellelkesítette, hogy nem elégedtek meg a zugó tapszal és viharos éjenzéssel, hanem Vivianinhoz rohantak és össze vissza csókolták.

A radikális oldalhoz tartozó képviselők a csókos jelenet közben éles és gunyos megjegyzéseket tettek Vivianira és szemére vetették, hogy nagy gyakorlata van a férfiak csókolásában, hiszen 1913-ban ő csókolgatta Pétervározt az orosz cárt.

Németország moratóriumot kap

A brit kormány ragaszkodik álláspontjához

Berlin, aug. 11. (Wolff) Az "United Press"-nek jelentik Londonból, hogy francia forrásból eredő hír szerint Németországnak ez év végéig adnak halasztást a készpénzfizetésre.

Lloyd George hozzájárult ahhoz, hogy a német birodalmi bank az angol bankéhoz hasonló autonómiát kapjon és hogy a jóvátételi bizottság ellenőrizze a német pénzügyeket.

Ugyancsak a jóvátételi bizottság fogja meghatározni, hogy mennyit bír Németország fizetni. Ez azt jelenti, hogy Németország többé nem lesz abban a helyzetben, hogy papírpénzt ellenőrizhetetlenül bocsáthasson ki.

A Downing Streetről kiszivárgó francia hírek folytán a német márka árfolyama a londoni tőzsdén emelkedett.

London, aug. 11. Poincaré, Theunis és Lloyd George miniszterelnökök délután 4 órakor folytatták tanácskozásukat.

Páris, aug. 11. (Havas). A brit kormány emékiratot fog atnyújtani a többi kiküldötteknek. Nem valószínű, hogy Poincaré csatlakozni fog a brit formulához. A békés megoldást szolgáló faradozások bizonyára arra fognak vezetni, hogy Lloyd George hozzá fog járulni a Poincaré részéről kívánt első négy intézkedésnek haladéktalan és egyidejű érvénybeletetéséhez, vagyis a kivételi illetek kirovásához, a vámok lefoglalásához és az állami jövedelmek, valamint az erdők ellenőrzéséhez. Kiemelik, hogy ezen az alapon megtalálják a megegyezést.

Berlin, aug. 11. Párisból a tegnapi minisztertanácsról ideérkezett jelentések meglehetősen kétértel-

műek, úgy látszik azonban, hogy Poincarének bizonyos mozgási szabadságot adtak, amely nem zár ki minden kompromisszumot.

Különösen megjegyzik, hogy a Rauter és Havas ügyénkség jelentései megegyeznek abban, hogy a konferencia többsége a francia elletállás ellenére Németországnak moratóriumot fog adni.

Páris, aug. 11. (Wolff) A tegnapi minisztertanács végén a belügyminiszter a hírlapírók előtt kijelentette, hogy véleménye szerint nem fog szakítás bekövetkezni.

London, aug. 11. (Havas) Theunis és Jasparr tegnap este vacsora után hosszabb megbeszélést folytattak Poincaréval. Theunis tájékoztatta Poincarét annak a tanácskozásnak eredményéről, amely délután folyt le közte és Lloyd George között. A belga meghatalmazott közölte Poincaréval, hogy a brit kormány ragaszkodik eredeti álláspontjához.

Hüttner újrafelvételt kér

Budapest, augusztus 11. A Tiszaféle gyilkossági bűnpertből kifolyólag 12 évi súlyos börtönrre ítélt Hüttner Sándor főhadnagy a Margit-körtüi fogházban tölti büntetését.

Hüttner erősen összeroppant, csak botra támaszkodva tud járni és memóarjainak megírásával foglalkozik. Legutóbb magához kérte védőjét, dr. Török Sándort és kifejezte azt az óhaját, hogy pörében szeretné az újrafelvételt kérelmezni. Erre vonatkozó bizonyítékait állítása szerint egy hét alatt meg fogja adni.

— Vitezi telkébe iktatott njság-író. Abádszalókról telefonálják, hogy ott a mai napon iktattak be száz holdas vitezi telkébe vitéz Kemény Simont, a „Szegedi Új Nemzedék“ felelős szerkesztőjét, aki a háboruban való nagyszerű helytállásáért tizenkét kitüntetéssel érdemelt ki s póttartalékosból tisztává lett.

— A debreceni ügyvédi kamara köréből. A debreceni ügyvédi kamara választmánya közölni teszi, hogy Dudinszky Miklós nyugalmazott kir. járásbíró Nagykálló székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

— Kereskedők értekezlete. Az OMKE elnöksége ma, szombaton délután 7 órakor a Kereskedelmi Csarnokban értekezletet tart a szokatlan körülmények és egyéb, a kereskedőkre rendkívül fontos ügyekben. Felhívjuk tehát t. kereskedőtársainkat, hogy ezen az értekezleten feltétlenül megjelenni sziveskedjenek. Az OMKE kerületi elnöksége.

— Öngyilkos lett az anyja sirján. Szombathelyről jelentik: Kedden este 8 órakor Vas Juliska nevéű urileány a szombathelyi temetőben édesanyja sirján szívenlőtte magát és néhány percnél kioldódás után meghalt. A 18 éves leány tragédiája az egész városban nagy részvétet keletkezett.

— A vásárosok forgalmi adója. Az általános forgalmi adót kezelő hivatal felhívja azon debreceni iparosokat, kereskedőket és más árusokat, kik a kirakodó vásáron árusítani akarnak, hogy vigyék magukkal az árusítás helyére iparigazolványukat és általános forgalmi adókönyvecskéjüket, hogy azt az ellenőröknek bemutatassák. Ezeknek fel nem mutatása esetén az általános forgalmi adót tőlük be fogják szedni.

— A debreceni ref. főgimnáziumban az 1922/23 ik tanévre a beiratkozás szeptember 1—8. napján történik, még pedig 1—4. napján prot. vallású, 5—8. napján bármely vallású növendék jelentkezhetik főlvételre. Egy osztályban azonban 60-nál több tanuló nem vesz fel az igazgatóság. A vizsgálatok sorrendje a következő: szeptember 1-én a VIII. o. magán-, különbözeti-, és javítóvizsgálata; szeptember 2-án I—IV., 4-én az V—VII. o. tanulók javító; szeptember 5—8-án az I—VII. o. tanulók magán és különbözeti vizsgálata. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 9-én lesz. A tiszántúli ref. egyházkerület középiskoláinak pótló- és javító vizsgálata is a debreceni ref. főgimnáziumban tartatik meg az idén és pedig szeptember 5, 6, 7. napján az írásbeli, 11 és 12-én a szóbeli vizsgálat. Jelentkezni lehet a teljes érettségi vizsgálatra szeptember 4-én déli 12 óráig, a javító érettségi vizsgálatra szeptember 10. déli 12 óráig. A jótéteményekért beadott kérvényekre a tanári kar határozatáról augusztus 20-ig értesíti a kérelmezőket az igazgatóság, amely az iskolázott szülőket kéri, hogy az iskolai fizetéseket ne hozzá, hanem a kollegium háznagyai hivatalához küldjék.

— A cimbalomról a hirt és a takarót... Baog József Homokkert-utca 89. szám alatt lakó cigányzenészt érzékeny kár érte. A mostani komisz világban már a cimbalmot sem becsülik meg; valaki lelopta az Arany-Bikában cimbalomról a hurokat s a három ezer korona értékű cimbalomtakarót. Feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

— Jön! Viola az alföldi haramia!

Ötven éves Jubileum és Táncestély a Bikában

A debreceni könyvnyomdászok egyesületük 50 éves fennállása alkalmából a hó 13-án rendezik az Arany Bika disztermében délelőtt 10 órakor diszközgyűlést és 8 órai kezdettel műsoros táncestélyüket. Belépődíj 50 kor. Kispáholy 300 kor. és a vigalmi adó. Nagypáholy 600 kor.

— Sáska pusztit az Alföldön. Az Alföld déli részén, a békésmegyei Öcsöd községben sáskarajok jelennek meg és nagy pusztítást végeznek a még be nem takarított termésben. A lakosság körében nagy ijedséget keltett a sáskák megjelenése és segítséget kértek a vármegyétől a sáska iavazió ellen, mely munkájuk gyümölcsét fenyegeti, sőt egyrészt már el is pusztította. A földművelésügyi miniszter a helyszínére kiküldötte Györfy Jenőt, a budapesti rovarügyi állomás adjunktusát.

— A Fehér Ujság 13 iki filozofia száma a „Világ“-ból közöl szemelvényeket. Szokott rovatain kívül Krausz Hugó hazafias verse és egy másik zsidóbarát költemény foglalnak helyet ebben a számban.

— Tyuklopás. Moldoványi Jenő és Ruitner Lajos Bánffy utca 14. szám alatti lakosok feljelentést tettek a rendőrségen, hogy csütörtökről péntekre virradó éjjel lezárt kettrecükből elloptak tizennégy tyukot. A rendőrség már nyomában van a tolvajoknak.

— A napfoltok hatása a betegségekre. Már régóta állítják, de bizonyítani, legalább igazi tudományos módon, nem bírták, hogy a napfoltoknak hatásuk van az időjárásra. És most azt olvassuk, hogy a francia orvostudományi akadémián három tudós: Vallot, Sardou és Faure azt akarják bőséges statisztikai adatokkal bizonyítani, hogy a napfoltoknak több betegségre, mint pl.: krónikus szivbajra, véredények betegségeire, májbajra stb. is befolyásuk van, amennyiben ezek a bajok súlyosabbakká válnak, ha a napfoltok szaporodnak. Természetesnek találjuk, hogy komoly tudósok nem hisznek a napfoltok közvetlen hatásában; ám bár a mai miszticizmus és okkultizmus felé hajló, nem elég alapos természettudományi meggyőződésű világban bizonytalannak akadnak, a kik ezt elhiszik. Ha tényleg bőséges és minden mellékes körülményt kirekesztő statisztikai adatok alapján konstatálni kellene a jelenségek közötti összefüggést, akkor is valószínűbb, hogy a hatás közvetett, mint hogy közvetlen. Akkor is valószínűbb, hogy a napfoltok az időjárásra, a légköri elektromosságra stb. hatnak és a szobanforgó betegségekre a hatás csak ezen elsőrendű hatások következménye.

— Új hajdunánási tanár. A vallás-és közoktatás gyi miniszter Igmándy József okleveles helyettes tanárt a hajdunánási ref. főgimnáziumhoz rendes tanárrá kinevezte. Igmándy Kolozsváron és Debrecenben végezte egyetemi tanulmányait. Kolozsváron tanársegéd is volt az egyetemen.

— Művészi olajfestményekből állandó kiállítás, olcsó árak Antalffy József könyvkereskedésében.

— Jön! Viola az alföldi haramia!

— Elfogták a kenyértolvaj kocsist. Megírta a Hajdúföld, hogy ez év május havában a Korona gőzkenyér-gyár kocsisa, Vas János a szállítás végett rábizott kenyereket eladta s az árával megszökött Debrecenből. A hűtlen kocsist most a debreceni rendőrség megkeresésére a budapesti detektívek elfogták és lekísérték Debrecenbe. Az eljárás folyamatban van ellene.

— Szabadlára helyezték Reinhardt Goeringet. Megirtuk, hogy a braunschweigi rendőrség június elején letartóztatta Reinhardt Goeringet, a kitűnő német expessionista költőt és drámaíró. Goeringnek az volt a bűne, hogy ötvenezer koronáért eladott két olajfestményt. A festmények annak a lakásnak a berendezéséhez tartoztak, a melyet Goering egyik barátja engedett át a költőnek. Az ügyesség a lopással vádolt író először a könsilutteni elmegyógyintézetbe szállította megfigyelés végett, mert kétség merült fel az iránt, hogy Goering egyáltalán beszámítható és tettéért felelősségre vonható-e. Az orvosok megvizsgálták a „tolvaj“ elmeállapotát és kijelentették, hogy nem számíthat a birodalmi törvénykönyv 51. paragrafusában foglalt mehetségre. Goering ellen, a ki tagadja a bűnösséget, azzal az indokolással, hogy számára megszűntek a magántulajdon precíz határvonalai, a vizsgálatot megindították, minthogy azonban szökéstől tartani nem kell, a költőt a mult pénteken szabadlára helyezték. Goering kijelentette, hogy a saját érdekei megkövetelik a pör nyilvános tárgyalását, mert mint ember és mint író csak ily módon kaphatja vissza tiszta nevét a német közönség előtt.

— Jön! Viola az alföldi haramia!

— A drótnélküli fényképezés. A francia E. Bellin mérnök megtalálta a módját, miképpen lehet fényképeket és kézírásokat továbbítani és pedig nem sak a rendes telegrafikus uton, hanem drótnélküliel is. Az eredményt úgy éri el — és ebben van az egészenek a technikai titka, — hogy a leadó- és felvevő-állomások teljes szinkronizmusát (egyidejűségét) létesíti. Most M. Leblanc a francia akadémián a saját tökéletesített módszerét mutatta be, mely teljesen kifogástalanul működik. Leblanc bemutatta az amerikai Egyesült-Államok elnökének a tengerentúlról drót nélkül küldött kéziratát, mely teljesen hűen adja vissza az elnök kézírását.

— 2228 kutyát bunkóztak le. Miskolcon a város csütörtöki közigazgatási bizottsági ülésén Linter Ákos állategészségügyi főfelügyelő jelentésében megemlékezett az 1920. óta Miskolcon fellépett veszettségi esetekről. A jelentés szerint 1920. óta 2228 kutyát irtott ki a városi gyepmester. Július hó folyamán 143 ebet bunkóztak le.

— Azért akart börtönbe jutni, hogy megszabaduljon két menyasszonyától. Mag Sándor asztalos külön váltan élt feleségétől, azonban két nőnek is ígért házasságot és menyasszonyaitól egy millió korona értékű pénzt és ékszereket esalt ki, azonkívül pedig még egyéb családokat is követett el. Előállították a főkapitányságra, ahol kihágatása során azt vallotta, hogy azért akarta magát lecsuktatni, hogy menyasszonyaitól megszabaduljon.

— Megrohanták Wiesbadent. Wiesbadenből jelentik: A dollar magas árfolyama miatt Wiesbadenbe olyan tömegesen özönlenek az idegenek, mint a főszezon legmozgalmasabb uapjaiban. A bankok már csak korlátolt mértékben váltanak be pénzt. Az üzleteket annyira megrohanják, hogy azokat csak néhány óráig tartják nyitva naponta. A városban megfordult idegenek száma elérte a 100 ezret. Az egyik leglátogatottabb könyvkereskedés, mely a legforgalmasabb helyen fekszik, egy nap mindössze 3—4 német vevőt számlál.

— Javítják a köztisztviselők kedvezményes ellátását. A kormány a közszolgálati alkalmazottaknak kedvezményes áron nyújtott egyes élelmiszerek fejadagját augusztus havától kezdődőleg felemelte, és pedig: cukorból az eddigi 80 deka helyett 1 kg., zsirból 80 deka helyett 1 kg., főzőlisztból 2 kg. helyett 3 kg., kenyérliszttól az eddigi 5 kg. helyett 6 kg.-ra. Akik már az augusztus havi élelmiszeradójukat kiváltották, a régi és új fejadagok közti különbözetet az illető elosztóhelyen pótlólag meg fogják kapni.

— Ellopták a boát. Kontsek Irén Kossuth-utca 7. szám alatt lakó urileány feljelentést tett a rendőrségen, hogy 15 ezer korona értékű szürke alaszkaik róka boáját ismeretlen tettes ellopta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Elkobozták a miskolci Reggeli Hírlap csütörtöki számát. A miskolci rendőrség csütörtökön reggel elkobozta a Miskolcon megjelenő Reggeli Hírlap aznapi számát. Az elkobzás oka a „Mire jó a numerus clausus?“ című cikk volt.

— Őszi és téli divatlapokból legnagyobb választék Antalffy könyvkereskedésben.

A Hajdúföld telefonszáma 3—48.

SPORT

Nem engedték be a MAFC uszóit oláh megszállott területre. A MAFC legjobb uszóí, Sipos, Kenyeri, Belezay stb. tegnap átakartak menni Biharkeresztesnél oláh megszállott területre, hogy résztvegyenek a vasárnap Szovátn rendezendő nemzetközi uszóversenyen, amelyen az ott nyaraló román király is megjelent volna. Jóllehet a magyar uszók mind, az átkeléshez szükséges okmánya rendben volt, a kolozsvári román prefektus távirati utasítására nem engedték átkelni a magyar uszócsapatot. Az oláhok ugy látszik, már a magyar uszósportban is irredata mozgalmat látnak.

A Vasasok győzelme Lengyelország nemzeti ünnepén. Vasárnap folyt le Krakóban a lengyelek nagy nemzeti ünnepe. A Kosciusko-téren volt a lengyel légiók ünnepségének középpontja, amelyen Pilsudszky marsall is megjelent. Az ünnepség főeseménye a Crakovia—Vasas mér-

közös volt. A magyar csapat Pilsudszky marsall és légionáriusai előtt elvonult és háromszoros hársány öljennel üdvözölte, amit Pilsudszky fészeken tisztelegve köszönt meg, aztán megkezdődött a mérkőzés. A Vass csapat fényesen játszott és messze tulszárnyalta ellenfelét, amelyben nyolc lengyel válogatott szerepelt. Az I. félidőben ennek ellenére sem esett gól, mert a magyar csapatok tetszetős játékra, gyors labdaadogatásra törekedtek és tartogatták az erejüket. A II. félidőben Szentmiklóssy balösszekötő gólt lőtt s ezzel a góllal 1:0 arányban győzött a magyar csapat, amelynek a kapitányától kézfogással bucsuzott el Pilsudszky a match után.

A DKASE Miskolcon. A DKASE, a keleti kerület bajnoksapata vasárnap Miskolcon játszik az egyik legerősebb ottanispattal, a MMTE-vel. A kereskedőcsapat jó ismerőse már Miskolcra és szereplését nagy érdeklődéssel várják. Különösen a DKASE szívós erélyes védekező játékát dicsérik a miskolciak. A vasárnapi mérkőzést erőpróbának tekintik, amely elfogja dönteni, vajjon reális volt-e a DKASE veresége a DVTK-tól, ugyszintén győzelme a MVSC felett. A kereskedők Sipos kivételével komplett csapattal mennek Miskolcra.

Ma lesz az uszóverseny. Ma délután 5 órakor kezdődik a Margit-fürdőben a tiszai észak-kerületi bajnoki uszóverseny, amelyet rendkívül nagy érdeklődés előz meg. A versenyen a főváros, a közeli vidék és Debrecen legjobb uszói indulnak, minden számban erős és elkeseredett küzdelem várható. A versenyrendezés nehéz munkáját a DKASE végzi, de az ő kipróbált rendező gárdája mellett a verseny gyors és néma lebonyolítása biztosítva van.

Színház

Színház és mozgószínházak közleményei:

Cirkusz akrobata. Albertini csodás játékaival teljes cirkusz előadás. Uránia 7 és 9-től.

Sákingeni trombitásban Szvitlik Ferenc ur énekel.

Repülő lovas (Fel a kezéjével). Párisi Pathé-film, kalandortörténet, két részt 12 felvonásban egy előadásban mutatja be ma az Apolló. Nagy népszerűségét. Előadások 7 és 9-kor.

A tőzsde

Magyar korona: 37.

A mai tőzsde barátságos irányzattal indult, a magasabb árfolyamok azonban nem sokáig tudták tartani magukat. A tőzsdeidő végével újabb szilárdság állott be.

Értékpapírok

Magyar hitel 4275, Osztrák hitel 950, Angol-Magyar 890, Leszámitoló bank 990, Magyar-Olasz 369, Jels hitelbank 295, Hazai bank 790, Salgó 25500, Rimamurányi 8250, Közveti 2350, Déli vasút 5150, Államvasút 43000, Keresk. bank 11000 Általános takarékpénztár 2125, Pesti hazai 33000, Berecs miskolci 8050, Concordia 4650, Budapesti gőz. 12200, Gizella 4500, Hungária 9000, Viktória 23500, Beocsini 21000, Köhő 23500, Általános községi 56000, Uríkai 24800, Adria 27000, Atlantic 3375, Levante 29800, Trust 5500, Gaus-Danubius 23500, Ganz villamos 46000, Lipták 1300, Magyar. acél 500, Schlick 2950, Wörner 1075, Brassói 9400, Izzó 15000, Spódium 2250, Hazai faterm. 3900, Klotild 6500, Erdő 850, Nasici 19500, Neuschil Lich 600, Orsz. fa 1400, Telefon 80.0.

Hivatalos devizajegyzék.

Newyork 1402-1423, London 6255-6350, Páris 11350-11415, Zürich 266 háromnegyed-267 és háromnegyed, Milano

6375-6470, Berlin 163-166 Prága 3500-3550, Bukarest 1300-1325, Zágráb 420-426 Bécs 290-300, Varsó 2030-2035, Amsterdam 544-552, Koppenhága 302-306, Krisztánia 243-247, Stockholm 368-372.

Zürichi zárlat

Berlin 62.00 Holland 202.00, Newyork 52575, London 2343, Páris 4262, Milano 2395.00, Brüsszel —, Prága 13.17.50 Enda-est 37, Zágráb 157.50, Bukarest — Varsó 7.50, Bécs 001.00, Osztrák leányeg-zett 0012'.

Utótőzsde.

Élénk forgalom mellett a következő árfolyamok fordultak elő. Államvasut 33500-34500, Rima 8250, Salgó 25200-500, Közveti 57000, Magyar Hitel 4200, Osztrák hitel 1000. Az utótőzsde későbbi folyamán laryhulás állott be.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén újból emelkedtek az árak, a buza körülbelül 100-150 koronával, a rozs 200 koronával lett drágább. A tengeri árfolyama tegnapi szintjén maradt, a zab újból tetemesen magasabb áron került forgalomba. A korpa ára 100 koronával magasabb volt.

Hivatalos árak: Új buza 76 kg. tiszavideki 6450 00, egyéb 6450-600, 79 kg. tiszavideki 6500-6650, egyéb 6500-600, új rozs 4700-300, takarmány árpa új ősz 5700-900, ó zab 5200-400, tengeri 7000, repera 120-130, Korpa 3800-3900.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 533 sertés, érkezett 266 sortés, eladott 173 sertés.

Árak Zsirsertés fiatal nehéz 310-332, könnyű 150-300.

Zártvásári maradvány 310, érkezett 53 sertés eladott 78, visszamaradt 285 sertés.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 330, könnyű 170-310.

Dollárt, ARANY, EZÜST
pénzt, más idegen
pénzt legdrágább
ban **VEZD**
Simon Bankiroda DEBRECEN,
Kossuth-u. 11.
Idegen befizetések legolcsóbban. T. 903.

ÓLMOT

keres megvételre
lapunk kiadóhiva-
tala Piac-u. 59.

Eladó

30 szállodai szoba teljes berendezése
ágyaneművel és felszereléssel nagyon
szép egész

kávéházi, éttermi,
sörházi, buffet

(egészen új) berendezése, valamint

NYÁRI SZINPAD

díszletekkel és páholy díszekkel,
éttermi és kávéházi szép edények-
ke, kávéházi, éttermi felszerelés
hozzávalókkal: 2 db billiárdasztal
és sok más éttermi, kávéházi és
sörházi tárgy, üzletfeloszlás mi t szab-
adkézből azonnal eladó. Megtekin-
tethő Debreczenben. Értekezhetni HOFF-
MANNAL, Debreczeni Keresk. Csarnok.

Darabos mész

oltott mész, cement, téglá, cserép,
fedél-
száraz tüzifa, porosz
lemez
azonnali szállításra beszerezhető:

BARTHA fatelepén,
Ispotály u. 3-c. Telefon 785.

Nehéz az élet,

jó ruhába járni gondot ad, **VÉGHEZ**
olesón beszerezni tessék

menni, hol **kevésbé használt** finom
férfi ruhák állandóan kaphatók.

Vár-utca 2. SZ. (Zeneudvarszemben)

A nagyvásár alkalmával

13-14-én 1 vagon szép karlsbadi

Porcellán

esz a Nyugati soron ol-
csón elárusítva.

Lapkihordó asszonyok

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15,
aztán szavanként 150,
vastag betűs szavak 3 K.
Vasár és ünnepnapokon
10 szóig 20 korona.

Babakelengye

megvételre kerestetik, 20
kgr. kenyérliszt eladó
Pappné Batthányi utca 9.
szám.

Falura

magányos idős ur mellé
háztartásvezetésére ki-
sebb igényű egyedüli idő-
sebb nőt szerény feltéte-
lek mellett keresek, ki
felolvasni tudna. Felvilá-
gosítás Jókay-utca 28.

Csizma

4) es alig használt eladó.
Darabos-u. 44. 5. ajtó.

Középiskolai

tanulók teljes ellátással az
iskolai évre két leányt és
fiút elfogad. Teleky-u. 6.
Utcai lakás.

2 ajtó

tokkal, ablak, t-karéküz-
hely eladó Széchenyi-ut
28. Tiszviselőtelep d. u.
3-5 között.

RUN JÓZSEF

kés- és műszerműves
Debrecen.
Széchenyi-u. 1. szám

Kackajuhokat

tartó gazdák részére eladó
FRIZKOSOK. Érdeklődni
lehet: Hatvan-u. 27. szám.

Eladó

egy kétszemélyes borbély
berendezés teljes felszerel-
léssel. Értekezni lehet Si-
monffy-u. 37. szám.

Bélyeggyár és vésőintézet

PAULÓ I.
Batthányi-utca 22.
Telefon 1385.

„Transit Áruforgalmi Vállalat“ Kovács Béla - Debreczen.

Ideiglenes iroda: Piac-u. 8. Telefon: 6-25.

Terménykereskedés

: Zsákkölcsönzés:

Mezőgazdasági terményeket legelőnyösebb napi áron vásárol.

Lipesei Szőrmeház Uj üzlet!!

szőrmester

SZŐRME MEGÓVÓ INTÉZET.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat

Szőrme festést és kikészítést
Speciál rókafeztést.

DIÓSZEGI-UTCA és NYIL

UTCA SAROK.

MINDENFÉLE NYERS

BŐRÖK BEVÁLTÓHELYE

Poloskairtást

vállal felelősséggel a vidéken is

Ráthonyi Gábor hatóságilag engedé-
lyezett féregirtó

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA 40. SZ.